

COMPUTER SAYS NO | 12 juni 2024

SESSIE 1: De Algemene verordening gegevensbescherming en profilering en geautomatiseerde besluitvorming (en algoritmes, artificial intelligence, enz.)

Prof. mr. G-J. (Gerrit-Jan) ZWENNE

roadmap

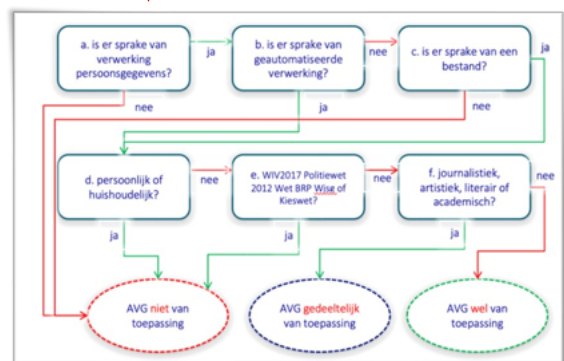

WANNEER is de Algemene verordening gegevensbescherming van toepassing?

- *wanneer is de AVG van toepassing? en wanneer niet?*
- *op wie is de AVG eigenlijk van toepassing?*

*verwerkings-
verantwoordelijke*

verwerker

- *wanneer is de AVG van toepassing? en wanneer niet?*
- *op wie is de AVG eigenlijk van toepassing?*

verwerkingsverantwoordelijke

verwerker

bepaalt doel en middelen van de gegevensverwerking

wie beslist over outsourcing?

met wie hebben betrokkenen een relatie?

wie gaat er over bewaartermijnen?

wie bepaalt beveiligingsniveau?

wie beslist op een inzageverzoek?

- *wanneer is de AVG van toepassing? en waneer niet?*
- *op wie is de AVG eigenlijk van toepassing?*

verwerkingsverantwoordelijke

verwerker

bepaalt doel en middelen van de gegevensverwerking

verwerkt in opdracht, en onder verantwoordelijkheid van verwerkingsverantwoordelijke

externe partij en niet onder gezag van de verwerkingsverantwoordelijke

wie beslist over outsourcing?

met wie hebben betrokkenen een relatie?

wie gaat er over bewaartermijnen?

wie bepaalt beveiligingsniveau?

wie beslist op een inzageverzoek?

verwerkingsverantwoordelijke

aan de hand van algemeen in het maatschappelijk verkeer geldende maatstaven moeten worden gezien aan welke natuurlijke persoon, rechtspersoon of bestuursorgaan de betreffende verwerking moet worden **toegerekend**

binnen de overheid zullen als verantwoordelijke te kwalificeren zijn: de afzonderlijke **ministers** op rijksniveau, het **college van gedeputeerde staten** en de commissaris van de Koningin op provinciaal niveau en het **college van B&W** en de **burgemeester** op gemeentelijk niveau (MvT)

Kst II 1997/98, 25892, nr. 3,
p. 57

bronnen: verwerkingsverantwoordelijkheid

EDPB **Richtsnoeren 07/2020** over de “verwerkingsverantwoordelijke” en “verwerker” in de AVG, versie 2.0, 7 juli 2021

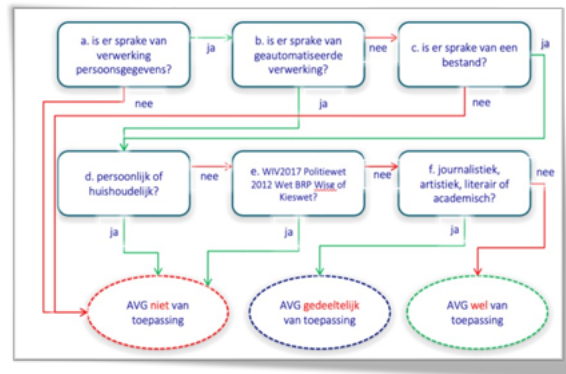

- HvJ EU 5 juni 2018, (**Wirtschaftsakademie**), C-210/16, ECLI:EU:C:2018:388
- HvJ EU 10 juli 2018, (**Jehova's getuigen**), C-25/17, ECLI:EU:C:2018:551
- HvJ EU 29 juli 2019, (**FashionID**), C-40/17, ECLI:EU:C:2019:629,
- HvJ EU 5 oktober 2023, (**Covid19 certificaten**) C-659/22, ECLI:EU:C:2023:745

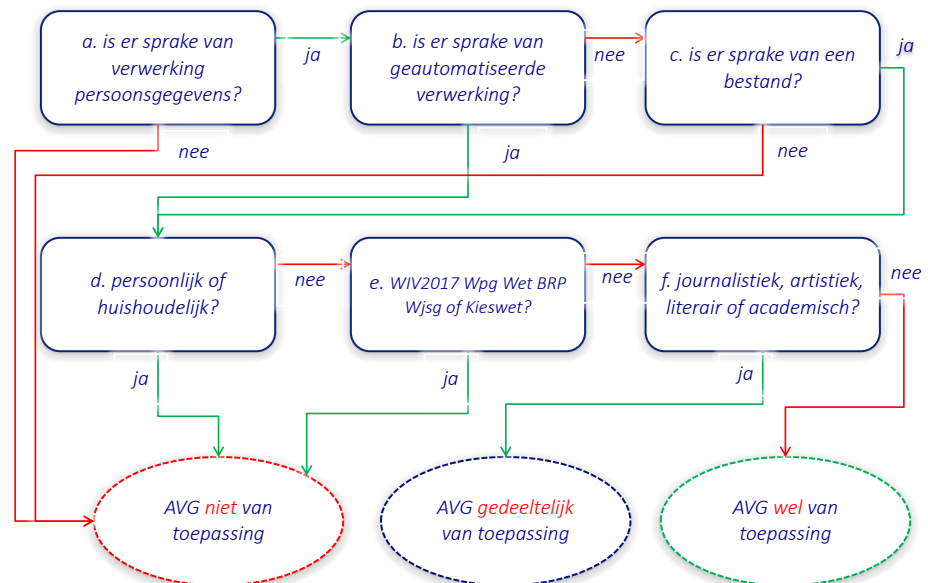

- *wanneer is de AVG van toepassing?
en wanneer niet?*
- *op wie is de AVG eigenlijk van
toepassing?*

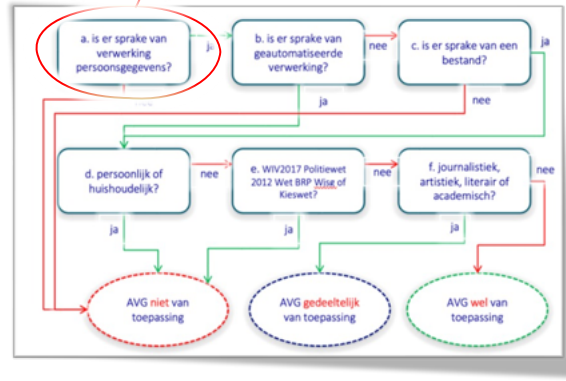
stroomschema...

voorvragen

- wat is verwerking van persoonsgegevens?

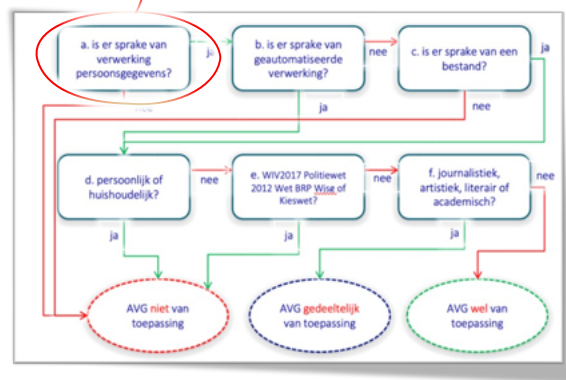

voorvragen

- wat is verwerking van persoonsgegevens?

een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés

o.a. verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van ter beschikking stelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van gegevens (enz.)

voorvragen

- wat is *verwerking van persoonsgegevens*?

een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés

o.a. verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van ter beschikking stelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, *uitwissen of vernietigen* van gegevens (enz.)

gegevens betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare *natuurlijke persoon*

'de betrokkene'

kost het al dan niet een *onevenredige inspanning* om de identiteit van deze persoon te achterhalen...?

BSN en sofi-nr

cookies, device fingerprints

info@bedrijfsnaam.nl

IP-adres
MAC-adres

@zwnne

postcode & huisnr.

vof, zzp-er,
eenmanszaak

+31(6)2351 8338

088 3538800

Breyer

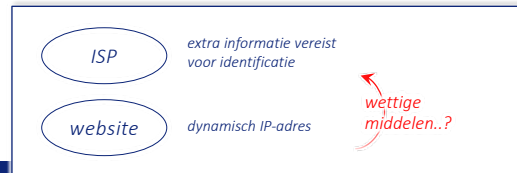
HJEU 19 oktober 2016 C-582/14, ECLI:EU:C:2016:779

102[E]en dynamisch IP-adres dat door een aanbieder van onlinemediadiensten wordt geregistreerd telkens als een persoon een website bezoekt die door deze aanbieder toegankelijk wordt gemaakt voor het publiek, ten aanzien van die aanbieder [vormt] een persoonsgegeven [..], wanneer hij beschikt over wettige middelen waarmee hij de betrokken persoon kan identificeren aan de hand van extra informatie die bij de internetprovider van deze persoon berust.

overw. 26 Avg: Om te bepalen of een natuurlijke persoon identificeerbaar is, moet rekening worden gehouden met alle middelen waarvan **redelijkerwijs valt te verwachten** dat zij worden gebruikt door de verwerkingsverantwoordelijke of door een andere persoon om de natuurlijke persoon direct of indirect te identificeren, bijvoorbeeld selectietechnieken.

Idem

HJEU 17 juni 2021, C-597/19, ECLI:EU:C:2021:492, nr. 102

Breyer

'redelijkerwijs valt te verwachten'..?

'reasonably likely to be used'

48. De aanbieder van onlinemediadiensten lijkt dan ook te beschikken over middelen waarvan mag worden aangenomen dat zij **redelijkerwijs kunnen worden ingezet** om de betrokken persoon met behulp van derden, te weten de bevoegde autoriteit en de internetprovider, te identificeren aan de hand van de bewaarde IP-adressen.

48. [It] appears that the online media services provider has the means which **may likely reasonably be used** in order to identify the data subject, with the assistance of other persons, namely the competent authority and the internet service provider, on the basis of the IP addresses stored.

GAR/EDPS

overw. 26 Avg: [...] Om uit te maken of van middelen redelijkerwijs valt te verwachten dat zij zullen worden gebruikt om de natuurlijke persoon te identificeren, moet rekening worden gehouden met alle objectieve factoren, zoals de kosten van en de tijd benodigd voor identificatie, met inachtneming van de beschikbare technologie op het tijdstip van verwerking en de technologische ontwikkelingen.

HJEU 26 april 2023 T-557/20, ECLI:EU:T:2023:219

92 [Er moet] worden bepaald of de mogelijkheid om een dynamisch IP-adres te combineren met de extra informatie waarvan die internetprovider in het bezit is, **een middel vormde waarvan mocht worden aangenomen dat het redelijkerwijs kon worden ingezet om de betrokken persoon te identificeren** [...]

93 Het Hof heeft erop gewezen dat dit niet het geval zou zijn geweest indien de identificatie van de betrokkene **bij de wet verboden of in de praktijk ondoenlijk** was geweest, bijvoorbeeld omdat zij – gelet op de vereiste tijd, kosten en mankracht – een excessieve inspanning zou hebben gevegd, zodat het gevaar voor identificatie in werkelijkheid onbeduidend had geleken

'means likely reasonably to be used to identify the data subject'

nadere uitleg van Breyer

GAR/EDPS

HJEU 26 april 2023 T-557/20, ECLI:EU:T:2023:219

103 Uit het [...] besluit blijkt dus dat de EDPS de mogelijkheid om de auteurs van de opmerkingen opnieuw te identificeren **enkel heeft onderzocht vanuit het oogpunt van de GAR en niet vanuit het oogpunt van Deloitte**.

104 Uit [Breyer, nr. 92] blijkt echter dat het aan de EDPS stond om te bepalen of de mogelijkheid om de aan Deloitte doorgezonden informatie te combineren met de aanvullende gegevens waarvan de GAR in het bezit was, **een middel vormde waarvan mag worden aangenomen dat het door Deloitte redelijkerwijs kon worden ingezet om de auteurs van de opmerkingen te identificeren**.

moet worden bewezen

Gesamtverband Autoteile-Handel/Scania

voertuignummer

HvJEU 9 november 2023, C-319/22, ECLI:EU:C:2023:837

47. [...] [H]et VIN moet worden vermeld op het kentekenbewijs van een voertuig, evenals de naam en het adres van de houder van dat kentekenbewijs. Bovendien kan een natuurlijke persoon [...] in dat kentekenbewijs worden aangeduid als eigenaar van het voertuig of als een persoon die in een andere juridische hoedanigheid dan die van eigenaar over het voertuig kan beschikken.

48. Gelet daarop vormt het VIN een persoonsgegeven in de zin van artikel 4, punt 1, AVG van de natuurlijke persoon die op hetzelfde kentekenbewijs is vermeld, voor zover degene die er toegang toe heeft over de middelen kan beschikken om het redelijkerwijs in te zetten voor de identificatie van de eigenaar van het voertuig of van een persoon die in een andere juridische hoedanigheid dan die van eigenaar over het betrokken voertuig kan beschikken.

voertuignummer in combinatie met gegevens op kentekenbewijs kwalificeert als persoonsgegeven voor wie bijvoorbeeld toegang heeft tot kentekenregister

IAB Europe

Transparency and Consent String d.w.z. de voorkeuren van internetgebruikers, gecodeerd en opgeslagen in een letter- en tekenreeks

HvJEU 7 maart 2024, C-604/22, ECLI:EU:C:2024:214

45. Aangezien een gebruiker kan worden geïdentificeerd door een letter- en tekenreeks als de TC-string te koppelen aan aanvullende gegevens, zoals met name het IP-adres van het toestel van deze gebruiker of andere identificatoren, dient te worden geoordeeld dat de TC-string informatie over een identificeerbare gebruiker bevat en dus een persoonsgegeven in de zin van artikel 4, punt 1, AVG is, hetgeen wordt bevestigd door overweging 30 van de AVG, waarin uitdrukkelijk wordt verwezen naar een dergelijke situatie. [...]

48 Overigens blijkt uit het dossier waarover het Hof beschikt – en met name uit de beslissing van 2 februari 2022 – dat de leden van IAB Europe verplicht zijn om deze organisatie op haar verzoek alle informatie te verstrekken waarmee zij gebruikers kan identificeren van wie de gegevens zijn opgeslagen in een TC-string.

TC-string in combinatie met IP-adres of andere identicator

Enschede

Bij [LEVERANCIER] is [...] de exacte locatie van de sensoren bekend en heeft men toegang tot het werkgeheugen en de software die draait op elke sensor. Tegelijk met een nieuwe detectie van een mobiel apparaat door een sensor is het bijvoorbeeld voor iemand van [LEVERANCIER] mogelijk om ter plaatse of via een camera waar te nemen welke persoon binnen het bereik van de sensor komt lopen. Vooral op stille momenten in de binnenstad leidt dit direct tot identificatie van de natuurlijke persoon. Ter controle kan de persoon worden gevraagd naar zijn/haar MAC-adres. Dezelfde manier van identificeren is mogelijk in geval van gepseudonimiseerde MAC-adressen en de bijbehorende locatiegegevens, omdat ook dan op het moment van detectie ter plaatse of via een camera de persoon in kwestie waargenomen kan worden

redelijkerwijs te
verwachten...??

Enschede

rb Overijssel 2 feb. 2024, ECLI:NL:RBOVE:2024:594

10. De rechtbank merkt op dat de AP bij de weerlegging van de bezwaren van eiser bij herhaling uitgaat van de onaannemelijkheid van omstandigheden en gelijkwaardige bewoordingen in plaats van zich te baseren op onderzoek naar feiten. [...]

13. De rechtbank is van oordeel dat de AP onvoldoende heeft onderzocht of de door haar genoemde manieren het inderdaad, in de gegeven situatie, mogelijk maken om de identiteit van een gebruiker van een mobiel apparaat met het blote oog te achterhalen.

AP had moeten aantonen dat er sprake was van persoonsgegevens

bewijslast...

cf. GAR/EDPS

Enschede

wat eventueel zou kunnen
(theoretische mogelijkheid)

rb Overijssel 2 feb. 2024, ECLI:NL:RBOVE:2024:594
13. [...] De enkele stelling van de AP dat bedoelde medewerkers dit **redelijkerwijs zouden kunnen doen** overtuigt de rechtbank niet. De AP had, gelet op overweging 26 van de AVG moeten onderzoeken of het **redelijkerwijs te verwachten** is dat de genoemde middelen worden gebruikt om de natuurlijke persoon direct of indirect te identificeren, waarbij de kosten en de benodigde tijd voor identificatie met in aanmerking van de beschikbare technologie op het tijdstip van verwerken en de technologische ontwikkelingen betrokken hadden moeten worden.

wat redelijkerwijs is te verwachten...!

verkeerde maatstaf!
cf. Breyer, Mircom, GAR/EDPS, Gesamtverband, IAB

- HvJEU 19 oktober 2016, C-582/14, ECLI:EU:C:2016:779 (Breyer)
- HvJEU 20 december 2017, C-434/16 ECLI:EU:C:2017:99 (Nowak)
- HvJEU 17 juni 2021, ECLI:EU:C:2021:492 C-597/19 (Mircom)
- HvJEU 26 april 2023, T-557/20, ECLI:EU:T:2023:219 (GAR/EDPS)
- HvJEU 9 november 2023, C319/22- ECLI:EU:C:2023:837 (Gesamtverband)
- HvJ EU 7 maart 2024, C-604/22, ECLI:EU:C:2024:214 (IAB)

- rechtbank Den Haag 20 oktober 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:9590 (fietsendepot)
- ABRvS 13 juli 2022 ECLI:NL:RVS:2022:1993 (fietsendepot)
- rechtbank Midden NLD 2 februari 2022 ECLI:NL:RBMNE:2022:297 (Brein/Ziggo)
- Kamerstukken II 2020/21, 35479, 3, p. 6-7 (Tijdelijke wet informatie-verstrekking RIVM i.v.m. COVID-19)

fietsendepot

Rechtbank Den Haag 20 oktober 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:9590

7. [V]erweerder [heeft] aannemelijk gemaakt dat binnen de gemeente Den Haag géén IP-adressen worden vastgelegd, opgeslagen en gekoppeld aan personen. Er is dan ook geen sprake van directe of indirecte herleidbaarheid naar personen. Daartoe is van belang dat verweerder heeft toegelicht dat IP adressen indirect herleidbaar kunnen zijn tot een persoon, maar dat daarvoor middelen moeten worden ingezet om dit te kunnen vaststellen. Verweerder heeft daarbij aangegeven dat het ondoenlijk qua tijd en mankracht is om van alle burgers met wie gecommuniceerd wordt, de identificatie via een IP-adres te achterhalen. Daarbij is van belang dat de gemeente niet zelf

over de gegevens om een koppeling te maken tussen een IP-adres en een burger beschikt, maar zijn er gegevens nodig van een Internet Service Provider. Nu de verwerking een excessieve inspanning van verweerder vergt, waardoor het gevaar voor identificatie in de praktijk onbeduidend is, kan het IP adres niet beschouwd worden als persoonsgegevens.

ABRvS 13 juli 2022 ECLI:NL:RVS:2022:1993

5.3 [...] [D]e Afdeling [is] met de rechtbank van oordeel dat het college aannemelijk heeft gemaakt dat binnen de gemeente die IP-

adressen niet worden opgeslagen, vastgelegd en gekoppeld aan personen en dat de gemeente zelf niet beschikt over de benodigde gegevens om een koppeling te kunnen maken tussen die IP-adressen en een burger. Een daadwerkelijk gevaar voor identificatie is onbeduidend.

Zie HvJEU 19 oktober 2016, C-582/14, ECLIC:EU:C:2016:779 (Breyer)

Kst II 2020/21, 35479, nr. 3, p. 6-7

Wetsvoorstel Tijdelijke wet informatieverstrekking RIVM i.v.m.COVID-19

Er is misschien een theoretische mogelijkheid om te identificeren. Maar daarmee zijn het nog geen persoonsgegevens...!

De informatie [...] is wegens het hoge aggregatieniveau en het minimale getal van 15 per groep per gemeente per uur, naar het oordeel van de regering niet herleidbaar tot identificeerbare natuurlijke personen.

Hoewel er studies zijn die de – theoretische – mogelijkheid aantonen om in bepaalde gevallen ook geaggregeerde locatiedata te herleiden tot identificeerbare natuurlijke personen, valt niet redelijkerwijs te verwachten dat de verwerkingsverantwoordelijke of een andere persoon deze middelen gebruikt.

De kosten van en de tijd benodigd voor identificatie zonder daarbij gebruik te kunnen maken van de brongegevens (de locatie- en verkeersgegevens die de aanbieders beheren) maken een dergelijke identificatie onwaarschijnlijk. Belangrijk hierbij is dat het de aanbieders op grond van de Telecommunicatiewet verboden is om de brongegevens aan derden ter beschikking te stellen.

As European governments rushed to embrace technology to fight the coronavirus, a plainspoken Dutchman emerged as a thorn in their side. Aleid Wolfsen's message: Don't pretend your solutions are privacy-friendly. In a group that normally keeps disagreements quiet, Wolfsen stands out. A former politician and mayor of Utrecht who had no formal training in data protection when he took on his role in 2016, he has repeatedly been at odds with other watchdogs, most of whom do not share his political background.

The official in charge of Europe's grouping of privacy regulators was also keen to play down any disagreements. There is "no difference in the positions" of different privacy regulators and the "Dutch case was a specific case," Andrea Jelinek said, while a spokesperson for the group, the European Data Protection Board, added: "The legal concept of anonymization is *not an absolute concept.*"

Europe's Data Protection Supervisor, who had OK'd the Commission's use of telecoms data to track the coronavirus, said: "There is a difference between the technical impossibility of doing something to the very end, and something which we would call an effective anonymization."

WAT IS geautomatiseerde besluitvorming incl. profilering (art. art. 4(4) en 22 AVG)..?

geautomatiseerde besluitvorming

geautomatiseerde verwerking waarbij aan de hand van persoonsgegevens besluiten worden genomen

- *opleggen van snelheidsboeten op grond van bewijs van flitscamera's*
- *uitnodigen voor een sollicitatiegesprek*
- *beoordelen van belastingaangiftes*
- *etc.*

géén definitie

wél voorbeelden

profilering (~ prō'fīl'ehr'ing)

Art. 4(4)
AVG

geautomatiseerde verwerking waarbij aan de hand van persoonsgegevens

- *bepaalde persoonlijke aspecten van een natuurlijke persoon worden geëvalueerd*
- *met de bedoeling met name het volgende te analyseren of te voorspellen:*
 - *beroepsprestaties*
 - *economische situatie*
 - *gezondheid*
 - *persoonlijke voorkeuren en interesses*
 - *betrouwbaarheid en gedrag*
 - *locatie of verplaatsingen*

geautomatiseerde besluitvorming of profilering

WP29 Richtsnoeren
Geautomatiseerde
besluitvorming 6 februari
2018

analyse rijgewoonten

boete o.g.v. flitscamera

Het opleggen van *snelheidsboeten* louter op grond van bewijs van *flitscamera's* is geautomatiseerde besluitvorming waarbij niet noodzakelijkerwijs profilering wordt toegepast.

Er zou echter sprake zijn van een besluit op basis van profilering als de *rijgewoonten* van de persoon langere tijd werden waargenomen en de hoogte van de boete bijvoorbeeld is bepaald op grond van een beoordeling waarin ook andere factoren zijn meegenomen, zoals de vraag of de persoon *herhaaldelijk snelheidsovertredingen* heeft begaan of de vraag of de bestuurder recentelijk andere verkeersovertredingen heeft begaan.

relevant voor de uitzondering van art. 40 UAvg

verbod van art. 22 Avg geldt niet voor flitscamera's (enz.)

Rasterfahndung

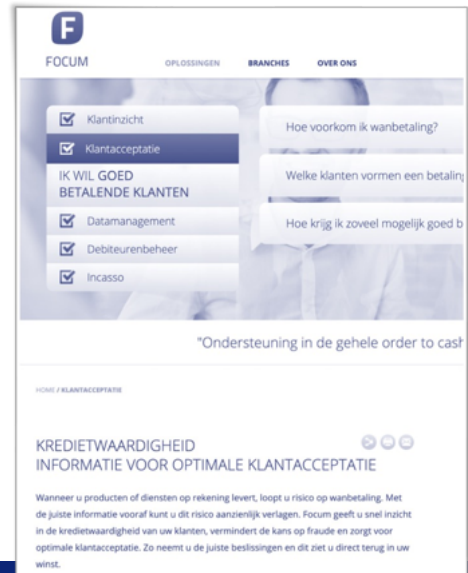
Typically RAF-terrorists use cash and pay their electricity bill in person at the utility (to keep their apartments associated with a false name)

credit score ('kredietscore')

- a numerical expression based on a level analysis of a person's credit files, to represent the creditworthiness of the person.
- primarily based on a credit report information typically sourced from credit bureaus.
- to evaluate the potential risk posed by lending money to consumers and to mitigate losses due to bad debt

online profiling or behavioral advertizing

- advertising based on observation of behavior of individuals over time
- seeks to study characteristics of this behaviour through actions
- to develop a specific profile and provide these individuals with advertisements tailored to their interests

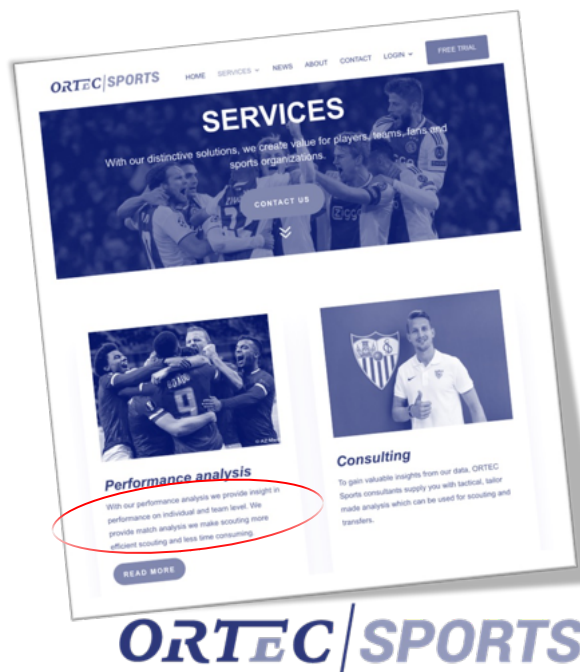

(top)sport

Peter Blangé, ex-international en bondscoach van het Nederlands volleybalteam, vertelt op IT Innovation Day over het gebruik van IT in de (top)sport.

Het digitaal analyseren van het eigen team, de spelers en het team van de tegenstander is niet meer weg te denken in de topsport.

Talenten worden al op vroege leeftijd gevolgd om zo hun prestaties te meten, te vergelijken en te sturen...

zoekresultaten

HvJEU 13 mei 2014, C-131/12 (Google Spain)

*Verder kan de door de zoekmachines verrichte ordening en samenvoeging van de op het internet gepubliceerde informatie, teneinde de gebruikers van deze machines gemakkelijker toegang tot deze informatie te verschaffen, ertoe leiden dat, wanneer deze gebruikers op de naam van een natuurlijke persoon zoeken, zij via de resultatenlijst een **gestructureerd overzicht** krijgen van de over deze persoon op het internet vindbare informatie, waardoor zij een min of meer **gedetailleerd profiel** van de betrokkene kunnen opstellen.*

Please check the box below to proceed.

I'm not a robot

reCAPTCHA
Privacy - Terms

Art. 22 AVG

*DE REGELS voor geautomatiseerde
besluitvorming incl. profilering*

*De **ratio** van deze bepaling is dat het kwetsbaar is om
besluitvorming te baseren op enkele
persoonskenmerken, zoals de automatische
weigering van een online ingediende
kredietaanvraag of van verwerking van sollicitaties
via internet zonder menselijke tussenkomst*

*De negatieve kenmerken van een bepaalde groep
kunnen op deze wijze immers tegengeworpen
worden aan een individu, die deze kenmerken
helemaal niet hoeft te hebben.*

OQ vs SCHUFA: géén recht maar een verbod

HvJEU 7 december 2023,
C-634/21,
ECLI:EU:C:2023:957

kredietinformatiedienst die erin bestaat haar klanten informatie te verstrekken over de kredietwaardigheid van consumenten.

Art. 22 Avg

1. De betrokkene heeft het **recht** niet te worden onderworpen aan een uitsluitend op geautomatiseerde verwerking, waaronder profilering, gebaseerd besluit waaraan voor hem rechtsgevolgen zijn verbonden of dat hem anderszins in aanmerkelijke mate treft.

52. In dit verband moet worden opgemerkt dat [...] artikel 22, lid 1, AVG de betrokkene het „recht” verleent niet te worden onderworpen aan een uitsluitend op geautomatiseerde verwerking, waaronder profilering, gebaseerd besluit.

Die bepaling stelt een fundamenteel verbod in, waarvan de schending niet individueel door een dergelijke betrokkene hoeft te worden aangevoerd.

Art. 22 Avg

een recht om

- niet te worden onderworpen aan een besluit dat **uitsluitend** is gebaseerd op geautomatiseerde verwerking, waaronder profilering
- waaraan voor hem of haar **rechtsgevolgen** zijn verbonden of dat hem anderszins in **aanmerkelijke mate** treft

→ dus géén (betekenisvolle) menselijke tussenkomst

→ brengt verandering in rechten en plichten

- weigeren uitkering of toeslag
- oplegging verkeersboete
- weigeren rijbewijs
- aangaan of beëindigen overeenkomst

uitzonderingen

- noodzakelijk voor uitvoering van overeenkomst tussen de betrokkene en een verantwoordelijke
- toegestaan bij uniewetgeving of nationale wetgeving
- uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene.

- automatische weigering online kredietaanvraag
- sollicitaties via webinterface
- advertentie online casino, aangeboden aan gokverslaafden

Art. 22 Avg

een recht om

- niet te worden onderworpen aan een besluit dat **uitsluitend** is gebaseerd op geautomatiseerde verwerking, waaronder profilering
- waaraan voor hem of haar **rechtsgevolgen** zijn verbonden of dat hem anderszins in **aanmerkelijke mate** treft

uitzonderingen

- noodzakelijk voor **uitvoering van overeenkomst** tussen de betrokkene en een verantwoordelijke
- toegestaan bij **uniewetgeving** of **nationale wetgeving**
- uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene.

dus géén (betekenisvolle) menselijke tussenkomst

brengt verandering in rechten en plichten

- weigeren uitkering of toeslag
- oplegging verkeersboete
- weigeren rijbewijs
- aangaan of beëindigen overeenkomst

- automatische weigering online kredietaanvraag
- sollicitaties via webinterface
- advertentie online casino, aangeboden aan gokverslaafden

- flirtingapp, datingsite...?
- aanbevelingen streamingdiensten...?

bijv. art. 2.7, eerste lid, Wet natuurbeheer
 jo. art. 2.1, eerste lid, Regeling natuurbescherming (AERIUS-calculator)

OQ vs SCHUFA geautomatiseerd besluit

HvJEU 7 december 2023,
 C-634/21,
 ECLI:EU:C:2023:957

73. [E]r [is] sprake is van „geautomatiseerde individuele besluitvorming” [i.d.z.v. art. 22 Avg]:

- wanneer een waarschijnlijkheidswaarde die op persoonsgegevens van een persoon is gebaseerd en betrekking heeft op diens vermogen om in de toekomst betalingsverplichtingen na te komen, **geautomatiseerd** wordt vastgesteld door een **kredietinformatiebureau** én
- wanneer **hoofdzakelijk van die waarschijnlijkheidswaarde afhangt** of een derde, aan wie deze waarschijnlijkheidswaarde wordt doorgegeven, met die persoon een contractuele relatie tot stand brengt, uitvoert of beëindigt

VRAGEN

- maakt de aard van het krediet uit?
- maakt het uit of er alternatieven zijn?

Systeem Risico Inventarisatie (SyRI)

rechtbank Den Haag 5 februari 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:865
 6.4. Nieuwe technologieën - waaronder digitale mogelijkheden om bestanden te koppelen en met behulp van algoritmen data te analyseren - bieden de overheid (meer) mogelijkheden om onderling gegevens uit te wisselen in het kader van hun wettelijke taak om fraude te voorkomen en te bestrijden. De rechtbank deelt het standpunt van de Staat dat die nieuwe technologische mogelijkheden ter voorkoming en bestrijding van fraude moeten worden benut. Zij is van oordeel dat die SyRI-wetgeving in het belang van het economisch welzijn is en daarmee een legitiem doel dient. Een adequate controle op de juistheid en de volledigheid van gegevens op basis waarvan aan burgers aanspraken worden vermeld is immers van groot belang.

6.5. De ontwikkeling van nieuwe technologieën betekent echter ook dat in toenemende mate betekenis toekomt aan het recht op bescherming van persoonsgegevens. Het bestaan van adequate wettelijke privacybescherming bij de uitwisseling van persoonsgegevens door overheidsinstansies draagt bij aan het vertrouwen van de burger in de overheid, niet zo zeer als het voorkomen en bestrijden van fraude dat doet. Zoals NJCM c.s. terecht aan, is het opmerkelijk dat bij het ontbreken van voldoende en transparante bescherming van het recht op respect voor het privéleven een "chilling effect" optreedt.

Menu | **nrc** | Mijn nieuws

Reportage

'SyRI is eerste stap naar controlesamenleving'

Privacy De rechter buigt zich over de vraag hoe ver privacy mag worden ingeperkt in de strijd tegen fraude met sociale voorzieningen.

Camil Driessen | 29 oktober 2019 | Leestijd 2 minuten

Systeme Risico Inventarisatie (SyRI)

rb Den Haag 5 februari 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:865

6.59. Hoewel naar het oordeel van de rechtbank de inzet van SyRI, anders dan door NJCM c.s. is betoogd, als zodanig niet op rechtsgevolg is gericht - niet civielrechtelijk en evenmin bestuurs- of strafrechtelijk - heeft **een risicomelding wel een aanmerkelijk effect** op het privéleven van degene op wie de melding betrekking heeft. De rechtbank ontleent die conclusie mede aan de richtsnoeren van de artikel 29 Data Protection Working Party (zie hiervoor 6.36). Een risicomelding kan voor gedurende twee jaar worden opgeslagen en mag voor (maximaal) twintig maanden door de deelnemers van het desbetreffende SyRI-project worden gebruikt. Verder mag ook aan het OM en aan de politie desgevraagd mededeling van de risicomelding worden gedaan. **Dat een risicomelding niet steeds tot verder onderzoek hoeft te leiden, of tot een (bestuursrechtelijke of strafrechtelijke) sanctie en ook niet als enige basis voor een handhavingsbesluit mag worden gebruikt, doet niet af aan het aanmerkelijke effect op het privéleven van een betrokkene.**

Ook al aanmerkelijk effect als de risicomelding niet leidt tot verder onderzoek...!

Uber: in aanmerkelijk mate raken passagiers-rating

Hof A'dam 4 april 2023,
ECLI:NL:GHAMS:2023:796

3.35 [...] Uber heeft toegelicht dat beoordelingen worden gegeven door de passagiers, en niet door Uber, en dat Uber die beoordelingen slechts combineert om tot een **gemiddelde rating** van de chauffeur te komen. Uit de privacy verklaring [...] blijkt dat de gecombineerde beoordelingen gronden kunnen vormen voor **deactivering** van de chauffeurs. Daarmee kunnen deze gecombineerde beoordelingen, weliswaar op indirecte wijze, naar het oordeel van het hof **aanzienlijke effecten voor de chauffeurs** teweeg brengen. De vaststelling van die gemiddelde ratings **treft de chauffeurs dan ook in aanmerkelijke mate**

Ola: in aanmerkelijk mate raken 'niet verdacht'

Hof A'dam 4 april 2023,
ECLI:NL:GHAMS:2023:804

3.35 [...] Ola heeft [appellant sub 1] c.s. laten weten dat zij (inmiddels) in het segment '**niet verdacht**' zijn opgenomen. Naar het oordeel van het hof treft deze score [appellant sub 1] c.s. in **aanmerkelijke mate**. **Van deze score hangt immers af of Ola al dan niet overgaat tot nadere maatregelen jegens de chauffeur. Daar komt bij dat de score, als die negatief is, een ernstige aantijging impliceert jegens de chauffeur, die ook nog andere zware repercussies kan hebben**, zoals [appellant sub 2] ter zitting heeft toegelicht en niet door Ola is betwist, zoals een melding bij de toezichthouder Transport for [plaats A] en de intrekking van de taxilicentie. Aanvankelijk had Ola [appellant sub 2] verdacht van fraude en het heeft [appellant sub 2] bijzonder veel moeite gekost om deze verdachtmaking gewist te krijgen uit het systeem van Ola.

- Covid-app maakt *risico-inschatting* of gebruiker mogelijk besmet is
- aan de hand van nabijheid of signaalsterkte, duur van contact etc.

VRAGEN

- kwalificeert dat als geautomatiseerde besluitvorming, waaronder profilering..?
- en zo ja, treft dat de gebruiker in aanmerkelijke mate..?
- en zo ja, van welke uitzondering kan gebruik worden gemaakt..?

59

2.7. [De speler] heeft door middel van het internet deelgenomen aan kansspelen waartoe Unibet gelegenheid heeft gegeven op de website www.unibet.com, al dan niet na naar die website te zijn doorgeleid vanaf het domein www.unibet.nl. Partijen zijn hiertoe in 2010 een overeenkomst van kansspel aangegaan, waarop de onder 2.3 bedoelde algemene voorwaarden van toepassing zijn. In het kader van zijn deelname aan de door Unibet aangeboden kansspelen heeft [de speler] voor het eerst op 26 juni 2010 en voor het laatst op 30 januari 2012 bedragen ingezet. Van eerstgenoemde tot en met laatstgenoemde datum, dus in een tijdsbestek van circa anderhalf jaar, heeft hij in totaal ruim € 2.200.000,- ingezet. Per saldo, wanneer de ingezette bedragen worden verminderd met de door Unibet aan hem uitgekeerde bedragen, heeft [de speler] een verlies geleden van € 184.671,50.

2.8. Op 10 februari 2012 is [de speler] opgenomen in een crisistractaat van de GGZ Friesland wegens een verslavingsprobleem. Op 20 maart 2012 is hij op die reden opgenomen op de afdeling intensive care van Verslavingszorg Noord Nederland voor de duur van drie weken. Aansluitend is hij tot en met september 2012 bij dezelfde instelling ambulante behandeld. In het tijdvak waarin hij deelnam aan de door Unibet aangeboden kansspelen woonde [de speler] samen met zijn vriendin en hun twee kinderen. De desbetreffende affectieve relatie is op de klippen gelopen en [de speler] is daarop naar elders verhuisd. In hetzelfde tijdvak is hij gelaten met vrienden en familie aangegaan, als gevolg waarvan hij schulden heeft opgelopen.

Hof A'dam 25 okt. 2016
ECLI:NL:GHAMS:2016:422

'anderszins in aanmerkelijke mate treft'...(?)

The collage features several articles and a book cover. The book cover is 'Thinking, Fast and Slow' by Daniel Kahneman, a New York Times Bestseller and winner of the Nobel Prize in Economics. The articles include:

- 'Artificial Intelligence Hacks the Human Brain' from BEVA.
- 'The Invisible Hand of the Unaccountable Algorithm: How Google, Facebook and Other Tech Companies Are Changing Journalism' from SpringerLink.
- 'Are algorithms hacking our thoughts?' from T.C.
- 'FOMO by Design: How Social Media Is Hacking Our Brains' from OneZero.
- '50 COGNITIVE BIASES' infographic.

transparantieverplichtingen

- het bestaan van geautomatiseerde besluitvorming, met inbegrip van [...] profilering, en,
- nuttige informatie over de onderliggende logica, alsmede het belang en de verwachte gevolgen van die verwerking voor de betrokkene

- Art.13.2(f) AVG
- Art.14.2(g) AVG
- Art.15.1(h) AVG
- Art.21.1 AVG

gedetailleerde informatie over:

- de belangrijkste kenmerken die bij de besluitvorming relevant zijn
- bron van deze informatie en het belang ervan.

bijvoorbeeld

- informatie die de betrokkene via het aanvraagformulier heeft verstrekt
- informatie over omgang met krediet in het verleden, waaronder betalingsachterstanden
- informatie uit officiële openbare bronnen, zoals frauderegisters en insolventieregisters.

transparantieverplichtingen

hof A'dam 4 april 2023, ECLI:NL:GHAMS:2023:793

3.28. Artikel 15 lid 1, sub h), AVG schrijft immers voor dat betrokkene recht heeft op informatie over het bestaan van geautomatiseerde besluitvorming (als bedoeld in artikel 22 AVG), met inbegrip van profilering, en, zo dat het geval is, 'nuttige informatie over de onderliggende logica, alsmede het belang en de verwachte gevolgen van die verwerking voor de betrokkene. Van belang hierbij is dat het gaat om 'nuttige informatie', dat wil zeggen zodanige informatie dat de betrokkene met voldoende kennis van zaken kan beslissen of hij al dan niet zijn door de AVG gewaarborgde rechten, zoals het recht op rectificatie of inzage of het recht om rechtsmiddelen aan te wenden, wenst uit te oefenen.

Art.13.2(f)
AVG

Art.14.2(g)
AVG

Art.15.1(h)
AVG

Art.21.1
AVG

bijzondere gegevens

geen verwerking van bijzondere gegevens bij geautomatiseerde besluitvorming

tenzij

- uitdrukkelijke toestemming, of
- o.g.v. unie- of nationaal recht, t.b.v. zwaarwegend algemeen belang, evenredigheid, passende maatregelen etc.

en

- passende maatregelen ter bescherming van de gerechtvaardigde belangen van de betrokkene

Art.22.4
AVG

Art.9.2(a)
AVG

Art.9.2(g)
AVG

- ras of etnische afkomst
- politieke opvattingen
- religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen
- lidmaatschap van een vakbond
- genetische gegevens
- biometrische ID-gegevens
- gezondheid,
- seksueel gedrag of seksuele gerichtheid

Art.24 AVG

wetenschappelijk en statistisch onderzoek

geen profilering van kinderen

(71) De betrokkene dient het recht te hebben niet te worden onderworpen aan een louter op geautomatiseerde verwerking gebaseerd besluit, dat een maatregel kan behelzen — over persoonlijke hem betreffende aspecten, waaraan voor hem rechtsgevolgen zijn verbonden of dat hem op vergelijkbare wijze aanmerkelijk treft [...]

Een dergelijke maatregel mag geen betrekking hebben op een kind.

Aangezien deze formulering niet terugkomt in het artikel zelf, beschouwt de Groep artikel 29 dit niet als een absoluut verbod op dit soort verwerking met betrekking tot kinderen. In het licht van deze overweging beveelt de Groep artikel 29 echter aan dat verwerkingsverantwoordelijken in beginsel geen gebruik mogen maken van de vrijstellingen van artikel 22, lid 2, om dit soort verwerking te rechtvaardigen.

Rasterfahndung

Typically RAF-terrorists use cash and pay their electricity bill in person at the utility (to keep their apartments associated with a false name)

zoekresultaten

Verder kan de door de zoekmachines verrichte ordening en samenvoeging van de op het internet gepubliceerde informatie, teneinde de gebruikers van deze machines gemakkelijker toegang tot deze informatie te verschaffen, ertoe leiden dat, wanneer deze gebruikers op de naam van een natuurlijke persoon zoeken, zij via de resultatenlijst een gestructureerd overzicht krijgen van de over deze persoon op het internet vindbare informatie, waardoor zij een min of meer gedetailleerd profiel van de betrokkene kunnen opstellen.

(top-)sport

Peter Blangé, ex-international en bondscoach van het Nederlands volleybalteam, vertelt op IT Innovation Day over het gebruik van IT in de (top-)sport. Het digitaal analyseren van het eigen team, de spelers en het team van de tegenstander is niet meer weg te denken in de topsport. Talenten worden al op vroege leeftijd gevolgd om zo hun prestaties te meten, te vergelijken en te sturen.

'online profiling or behavioral advertising'

- advertising based on observation of behavior of individuals over time
- seeks to study characteristics of this behavior through actions
- to develop a specific profile and provide these individuals with advertisements tailored to their interests

ORTEC | SPORTS

to evaluate the potential risk posed by lending money to consumers and to mitigate losses due to bad debt

WIKIPEDIA
The Free Encyclopedia

bestuursrechter

mate van arbeidsongeschiktheid vastgesteld op 43,88%... Maar géén sprake van besluitvorming die als gevolg van niet kenbare keuzes, gegevens en aannames onvoldoende inzichtelijk en controleerbaar is.

- CRvB 15 mei 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:1737
- HR 17 augustus 2018, ECLI:NL:HR:2018:1316
- ABRvS van 17 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1259

het bestuursorgaan [moet] zorgdragen voor de inzichtelijkheid en controleerbaarheid van die keuzes, aannames en gegevens.

“verplichting [voor bestuursorgaan] om de gemaakte keuzes en de gebruikte gegevens en aannames volledig, tijdig en uit eigen beweging openbaar te maken op een passende wijze zodat deze keuzes, gegevens en aannames voor derden toegankelijk zijn”

AFRONDING wat about big data, and algorithms, and artificial intelligence etc..?

de spanning tussen big data en de AVG

- *transparantie (art. 12-14, 15 AVG)*
- *profilering (art. 22 AVG)*
- *use of algorithms*
- *opacity of the processing*
- *tendency to collect 'all data'*
- *repurposing of data, and*
- *use of new types of data*
- *gegevensminimalisatie (art. 5.1c)*
- *doelbinding (art. 5.1b)*

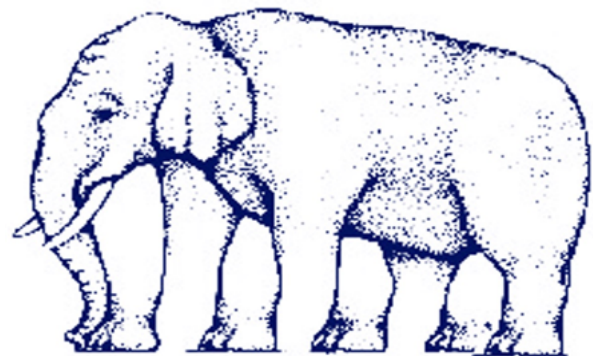

further reading...

G-J. Zwenne 2024

vragen?

g.j.zwenne@law.leidenuniv.nl en/of gerrit-jan.zwenne@ou.nl